

77
DA

FACTS

D e t E u r o p æ i s k e A r b e j d s m i l j ø a g e n t u r

Et godt arbejdsmiljø betaler sig

Et godt arbejdsmiljø er ikke bare en social og juridisk forpligtelse, men også en god forretning. Virksomhederne er velvidende om, at et godt arbejdsmiljø beskytter medarbejderne mod at få arbejds-skader eller at blive syge af arbejdet, men et godt arbejdsmiljø er også vigtigt for at kunne skabe en succesrig virksomhed.

Hvorfor er et godt arbejdsmiljø afgørende for at gøre gode forretninger?

Et godt arbejdsmiljø:

- er med til at vise, at en virksomhed er socialt ansvarlig
- beskytter og styrker varemærkets image og værdi
- bidrager til at øge arbejdstagernes produktivitet
- øger medarbejdernes engagement i virksomheden
- opbygger en mere kompetent og sundere arbejdsstyrke
- reducerer omkostninger og fravær
- sætter virksomhederne i stand til at opfylde kundernes forventninger til arbejdsmiljøet
- tilskynder arbejdsstyrken til at blive på arbejdsmarkedet.

Alle virksomheder kan høste store fordele ved at investere i et godt arbejdsmiljø. Enkle forbedringer kan øge konkurrenceevnen, overskuddet og medarbejdernes motivation. Et arbejdsmiljøstyringssystem kan bidrage effektivt til at forebygge eller mindske ulykker og tilfælde af dårligt helbred.

Vigtige principper for et godt arbejdsmiljø

- Engagement og lederskab for at forbedre arbejdsmiljøet
- Effektivt arbejdsmiljøpolitik og effektive procedurer
- Forebyggende risikovurderingsprogrammer
- Veluddannede, kompetente medarbejdere
- Effektive risikokontrolforanstaltninger
- Løbende overvågnings- og revisionsprocesser

Selv om principperne for et godt arbejdsmiljø gælder for alle organisationer, kan det kommercielle incitament være meget forskelligt for en stor og en lille organisation.

Store organisationer

Succesrige virksomheder har længe erkendt vigtigheden af deres image og omdømme.

»Virksomheder, som fokuserer på »den tredobbelte bundlinje«, udkonkurrerer deres mindre nøjeregnende kolleger på børsen.«⁽¹⁾ (*The Economist*). Store virksomheder forventes at anvende stadig strengere normer for virksomhedsledelse og skabe større gennemsigtighed i deres rapporteringspraksis. Kombinationen af at drive virksomhed i en markedsøkonomi og i et samfund, der er stadig mere risikobevist, betyder, at mange virksomheder nu indser, at det kan betale sig at inddrage arbejdsmiljøet i deres overordnede forretningsmodel. Virksomheden kan bl.a.:

- forbedre sit image, sit varemærkes værdi og sit omdømme
- opfylde forpligtelser vedrørende virksomhedens sociale ansvar
- bevare og øge tilliden hos investorerne
- udvikle et positivt engagement hos interessenterne.

Bestyrelsen erkender, at både koncernens resultater og disses værdi for interessenterne påvirkes af dens resultater på arbejdsmiljøområdet. *Den øverste ledelse og alle medarbejdere skal derfor have en positiv holdning til arbejdsmiljøspørgsmål.* Administrerende direktør, Uniq plc (fødevareresektoren)

Virksomhedernes sociale ansvar handler om, hvordan en virksomhed kan tage hensyn til de økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser af den måde, den arbejder på. Arbejdsmiljø kan spille en stor rolle for, hvordan disse principper føres ud i livet. Det er særligt vigtigt:

- at indarbejde arbejdsmiljø i virksomhedens overordnede initiativer inden for virksomhedsledelse
- at sikre, at kontrahenter og leverandører tager hånd om arbejdsmiljørisici
- at lægge kollektivt pres på andre virksomheder for at motivere dem til at forbedre deres arbejdsmiljø.

Produktivitet og effektivitet

En af EU's centrale forpligtelser i Lissabon-strategien⁽²⁾ er, at øget beskæftigelse og øget produktivitet gennem forbedret konkurrenceevne skal betragtes som ligevægtige. Udgifterne til arbejdsulykker og erhvervsrelaterede sygdomme i EU-15 ligger på 2,6-3,8 % af bruttonationalindkomsten. Antallet af ulykker og sygdom kan mindskes, samtidig med at produktionen og effektiviteten forbedres, ved at:

(1) Den såkaldte »tredobbelte bundlinje« er et billede på en række værdier og kriterier, der ligger bag målinger af organisationers (og selskabers) succes — økonomisk, miljømæssig og social succes (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).

(2) Véase la página web: (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_es.pdf).

- motivationen, samarbejdet og arbejdsmoralen blandt medarbejderne forbedres
- arbejdstagerne bliver mere produktive og arbejdsmetoderne mere effektive
- uventede omkostninger mindskes gennem effektiv virksomhedsplanlægning
- ansættelsesprocedurerne og muligheden for at beholde medarbejderne forbedres
- forsikringsudgifterne mindskes
- den potentielle risiko for strafferetlige eller civile søgsmål mindskes.

Der kan opnås et investeringsudbytte på helt op til 12:1 (12 euro i overskud for hver investeret euro) ved at investere i et godt arbejdsmiljø.

»Der er en klar sammenhæng mellem en virksomheds sociale adfærd og dens omdømme, salg og varemærke, ja, faktisk dens samlede værdi. Denne sammenhæng (og følgerne deraf) bliver tættere, i takt med at virksomhedens størrelse og værdien af varemærket stiger.« Leipzig. (3)

Små virksomheder

Mange små og mellemstore virksomheder begynder også at erkende, at et dårligt arbejdsmiljø har sin pris, og at der er store fordele ved et godt arbejdsmiljø. Det drejer sig især om at

- opfylde forretningskunders krav til arbejdsmiljø for at vinde og beholde kontrakter
- undgå at miste kunder og medarbejdere
- motivere og engagere medarbejderne
- få adgang til billigere forsikringer.

Nye og voksende virksomheder, som ønsker vækst og stabilitet, indser i stigende grad, hvordan deres indsats for at skabe et godt arbejdsmiljø kan bidrage til at nå dette mål. Dette ses især i virksomhedernes forsøg på at opfylde kundernes krav til arbejdsmiljøet.

»Ikke alene har vi nu mere engagerede medarbejdere og et lavere sygefravær, men vi er blevet meget bedre til at holde på kunderne, og det gør en stor forskel, når vi skal hverve nye kunder og udvide aktiviteterne.« John Purnell, regionalchef, Cougar Automation Ltd.

Kravet til virksomhederne om at handle socialt ansvarligt betyder også, at der stilles krav til deres leverandører. Investeringer i et godt arbejdsmiljø styrker virksomhedens konkurrenceevne, hvilket dermed også styrker mulighederne for at beholde kunderne og få nye kunder.

Produktivitet og medarbejdere

Et dårligt arbejdsmiljø har uforholdsmæssig stor betydning i små virksomheder. De menneskelige og økonomiske omkostninger ved et dødsfald på en arbejdsplads, ved en stor brand eller en højtprofileret retssag er indlysende. Omkring 60 % af de virksomheder, som ligger stille i over ni dage, lukker ned. Men velfungerende virksomheder kan styrke produktiviteten gennem

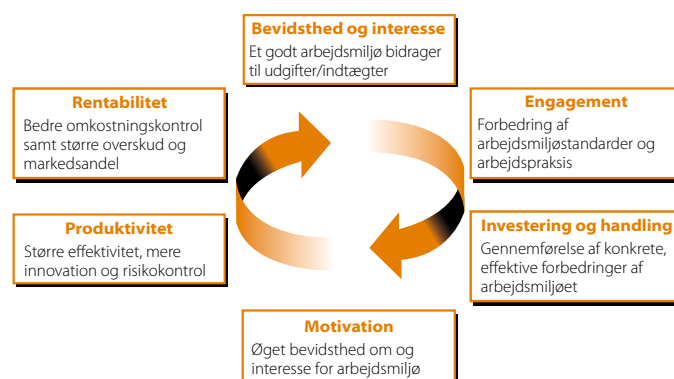
- sikrere arbejdsmetoder, som også betyder, at arbejdet kan udføres hurtigere og med færre medarbejdere
- et reduceret antal ulykker, uheld og sygdom — med eksempler på op til en halvering af sygefraværet
- nyansættelser, motivation og mulighed for at beholde kvalificeret arbejdskraft.

Forsikringer

Det er forbudt for virksomhederne at operere uden tilstrækkelig forsikringsdækning, men præmierne stiger, og det bliver sværere at tegne en forsikring. Udgifterne til arbejdstagerforsikringer varierer alt efter virksomhedens art. Forsikringer for kontormedarbejdere udgør helt ned til under 0,5 % af lønudgifterne, mens de i en produktionsvirksomhed ligger højere, på omkring 5 %. For byggeaktiviteter såsom taglægning drejer det sig om helt op til 15 %. I de fleste lande tilbydes virksomhederne enten en rabat eller skal betale mere end disse »standardsatser«, afhængigt af forsikringssystemet, og det betyder enten betydelige økonomiske besparelser for virksomheder med et godt arbejdsmiljø eller højere omkostninger for virksomheder med et dårligt arbejdsmiljø.

Få det til at ske

Budskabet er klart: **Et godt arbejdsmiljø er en god forretning.** Virksomheden skal inddrage et godt arbejdsmiljø i sin strategi og øge bevidstheden blandt organisationens beslutningstagere.

Forventer dine kunder, investorer eller banker en ansvarlig arbejdsmiljøstrategi med god risikostyring? Er din virksomhed nødt til at ligge stille, hvis der sker en ulykke? Vil tab af en eller flere medarbejdere skade din virksomhed? Kan du få en billigere forsikring eller forbedre produktiviteten? Hvis svaret på et eller flere af disse spørgsmål er ja, er et godt arbejdsmiljø sandsynligvis en vigtig succesfaktor for din virksomhed.

Du kan få **flere oplysninger** om arbejdsmiljø på: <http://osha.europa.eu/topics/business/performance>

Du kan få **flere oplysninger** om arbejdsmiljø og økonomiske resultater i Danmark på: www.amr.dk og www.at.dk

(3) Leipzig, D.: SA8000: The definitive guide to the new social standard, Financial Times Prentice Hall, 2001.

Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tlf. (+ 34) 94 479 43 60, Fax (+ 34) 94 479 43 83

E-post: information@osha.europa.eu

© Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur. Gengivelse tilladt med kildeangivelse. Printed in Belgium, 2008

